

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 225
din 08.06.2011

Dosar nr: 49/2011

Petiția nr: 882/08.02.2011

Petent: Federația Sindicatelor din Învățământ "Spiru Haret"

Obiect: prevederile discriminatorii ale Legii Educației Naționale nr. 1/2011.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1.1. Numele, domiciliul sau reședința petentului

1.1.1. Federația Sindicatelor din Învățământ "Spiru Haret", loc. București, str. Tunari, nr. 41, sector 2;

1.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatei

1.2.1. Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, loc. București, str. General Berthelot, nr. 28-30, sector 1

1.2.2. Guvernul României, loc. București, Piața Victoriei, nr. 1

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petenta sesizează faptul că Legea Educației Naționale nr. 1/2011 conține dispoziții discriminatorii, în raport cu prevederile Constituției României și ale art. 1 și 2 din O.G. 137/2000, republicată.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Petenta a fost citată, prin adresa cu nr. 882/08.04.2011, la sediul C.N.C.D. pentru audieri în data de 03.05.2011. Părțile reclamate au fost citate prin adresele nr. 2469 din 08.04.2011 și nr.2469 din 08.04.2011.

3.3. Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

3.4. Prin citație Consiliul a invocat, din oficiu, *excepția de necompetență materială* a Consiliului prin raportare la Decizia Curții Constituționale nr.997/2008.

IV. Susținerile părților

Sustinerile petentei

4.1.1. Prin memoriul înregistrat cu nr. 882/08.02.2011, petenta sesizează C.N.C.D. cu privire la conținutul discriminatoriu al unor prevederi din Legea Educației Naționale nr. 1/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.8 din 10 ianuarie 2011.

4.1.2. Astfel, petenta susține că textul alin. (3) al **art. 46** impune o condiție suplimentară pentru copiii aparținând minorităților naționale care doresc să studieze Limba și literatura română după manualele utilizate în unitățile de învățământ cu predare în limba română: pe lângă cererea părinților, este necesară și solicitarea organizației minorității naționale reprezentate în Parlamentul României, respectiv a grupului parlamentar al minorităților naționale, după caz (cel puțin așa rezultă din modul de redactare a textului). În opinia petentului, copiii vizați de reglementarea art. 46 alin. (3) sunt în mod evident discriminați, întrucât nu li se permite studierea Limbii și literaturii române în aceleași condiții existente pentru copiii români. Aceasta echivalează cu o încălcare a principiului egalității și al excluderii discriminării, garantate de art. 1. alin. (2) din O.G. nr. 137/2000, republicată, cu o discriminare a respectivilor copii, cărora le este îngăduit accesul la educație pe criteriul apartenenței la o anumită etnie.

4.1.3. Petenta apreciază că sunt întrunite condițiile cumulative pentru ca o faptă/prevedere să constituie discriminare, respectiv:

1. *există un tratament diferențiat în situații analoage - copii care doresc să studieze Limba și literatura română după manualele utilizate în unitățile cu predare în limba română; în timp ce pentru copiii români nu există nicio condiție suplimentară, pentru copiii aparținând minorităților naționale este necesară o solicitare expresă în acest sens din partea organizației minorității naționale reprezentate în Parlamentul României, respectiv a grupului parlamentar al minorităților naționale, în plus, față de cererea formulată de părinți;*

2. *există un criteriu de discriminare conform art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000, republicată - discriminare pe criterii etnice;*

3. *efectul tratamentului este restrângerea folosinței/exercițiului unui drept recunoscut de lege - accesul liber și egal la educație;*

4. *tratamentul diferențiat nu este justificat obiectiv de un scop legitim.*

4.1.4. De asemenea, petenta susține că teza I a alin. (2), **art. 63** instituie o discriminare a copiilor români față de cei aparținând unei minorități naționale. Astfel, în timp ce pentru aceștia din urmă există posibilitatea creării de formațiuni de studiu în localitățile de domiciliu, chiar dacă sub numărul lor este sub minimul prevăzut de art. 63 alin. (1), pentru copiii români această posibilitate nu există. Această măsură echivalează cu o încălcare a principiului egalității și al excluderii discriminării, garantate de art. I alin. (2) din O.G. nr. 137/2000, republicată, cu o discriminare a respectivilor copii, cărora le este îngăduit accesul la educație pe criteriul apartenenței la o anumită etnie.

4.1.5. Petenta recunoaște că s-ar putea invoca dispozițiile art. 12 alin. (8) din Lege în ceea ce îi privește pe copiii români: „Elevii care în localitatea de domiciliu nu au posibilitatea de a învăța într-o unitate de învățământ vor fi sprijiniți prin decontarea cheltuielilor de transport la cea mai apropiată unitate de învățământ sau vor primi cazare și masă gratuite în internatele școlare, cu excepția celor înscriși în învățământul postliceal” Această facilitate există însă și pentru elevii aparținând minorităților naționale - a se vedea, în acest sens, prevederile art. 45 alin. (7) din lege: „Elevii care, în localitatea de domiciliu, nu au posibilitatea de a învăța în limba lor maternă sunt sprijiniți prin decontul transportului la cea mai apropiată școală cu predare în limba maternă sau primesc cazare și masă gratuite în internatul unității de învățământ cu predare în limba maternă” Din moment ce facilitățile de transport, cazare, masă sunt reglementate atât pentru copiii români, cât și

pentru cei aparținând minorităților naționale, pentru ce aceștia din urmă pot beneficia suplimentar și de posibilitatea de a studia în limba maternă în localitatea de domiciliu indiferent de numărul lor, iar copiii români nu.

4.1.6. Sub aceste aspecte, petenta apreciază că sunt din nou întrunite condițiile cumulative pentru ca o faptă/prevedere să constituie discriminare, respectiv:

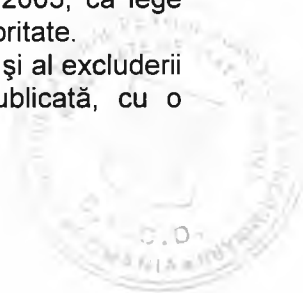
- 1. există un tratament diferențiat în situații analoage - număr de copii sub minimul necesar pentru a se crea o formațiune de studiu prevăzut de art. 63 alin. (3) din Legea educației; în timp ce pentru copiii aparținând minorităților naționale există posibilitatea școlarizării chiar dacă efectivele sunt mai mici decât cele reglementate, pentru copiii români această posibilitate nu există;*
- 2. există un criteriu de discriminare conform art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000, republicată - discriminare pe criterii etnice;*
- 3. efectul tratamentului este restrângerea folosinței/exercițiului unui drept recunoscut de lege - accesul liber și egal la educație;*
- 4. tratamentul diferențiat nu este justificat obiectiv de un scop legitim.*

4.1.7. Totodată, în opinia petentei, și teza a II-a a alin. (4) a **art. 95** din Legea Educației Naționale nr. 1/2011 instituie o discriminare a inspectorilor școlari pentru învățământul în limbile minorităților naționale față de ceilalți inspectori școlari, având în vedere faptul că numirea lor în funcție este condiționată de consultarea grupului parlamentar al minorităților naționale. Trecând peste evidenta politizare a funcției, petenta susține că e vorba de o evidentă discriminare a acestei categorii, din moment ce rezultatele concursului pentru ocuparea funcției sunt anulate de lipsa consultării grupului parlamentar al minorităților naționale. Și această măsură echivalează cu o încălcare a principiului egalității și al excluderii discriminării, garantate de art. 1 alin. (2) din O.G. nr.137/2000, republicată, cu o discriminare a respectivelor persoane, cărora le este îngădit dreptul la muncă, apreciind că sunt din nou întrunite condițiile cumulative pentru ca o faptă/prevedere să constituie discriminare, respectiv:

- 1. există un tratament diferențiat în situații analoage - ocuparea prin concurs a funcției de inspector școlar; în timp ce inspectorii școlari pentru învățământul în limbile minorităților naționale sunt condiționați, ulterior concursului, de consultarea grupului parlamentar al minorităților naționale pentru ocuparea funcției, această condiție nu există pentru celelalte categorii de inspectori școlari;*
- 2. există un criteriu de discriminare conform art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000, republicată - de data aceasta o discriminare pe criterii politice;*
- 3. efectul tratamentului este restrângerea folosinței/exercițiului unui drept recunoscut de lege - dreptul la muncă;*
- 4. tratamentul diferențiat nu este justificat obiectiv de un scop legitim.*

4.1.8. Petenta menționează că alin. (3) al **art. 96** instituie o nouă discriminare - de data aceasta a salariaților din învățământ față de celelalte categorii de lucrători, atât din sistemul bugetar, cât și din domeniul privat, textul reglementând cine sunt participanții la ședințele consiliului de administrație al unității de învățământ, respectiv: membrii acestuia și, ca observator, un reprezentant ale elevilor, dar nu și reprezentanții organizațiilor sindicale reprezentative. Ori, participarea reprezentanților organizațiilor sindicale la ședințele organelor de conducere ale unităților/instituțiilor în care își desfășoară activitatea este reglementată de Legea nr. 54/2003, ca o garanție a respectării drepturilor salariaților membrii de sindicat. Astfel, petentul consideră că dispozițiile Legii nr. 54/2003, ca lege specială în materie de sindicate, ar trebui să prevaleze și să se aplice cu prioritate.

4.1.9. Măsura echivalează cu o nouă încălcare a principiului egalității și al excluderii discriminării, garantate de art. 1 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000, republicată, cu o

discriminare a salariaților din învățământ, cărora le sunt îngrădite dreptul la muncă și dreptul la condiții de muncă satisfăcătoare și echitabile, fiind din nou întrunite condițiile cumulative pentru ca o faptă/prevedere să constituie discriminare, respectiv:

- 1. există un tratament diferențiat în situații analoage - derularea ședințelor organelor de conducere ale unităților/instituțiilor; dacă salariații din alte domenii de activitate sunt reprezentați de organizațiile sindicale, cei din învățământ nu beneficiază de această reprezentare;*
- 2. există un criteriu de discriminare conform art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000, republicată - poate fi luat în considerare ceea ce legiuitorul a înțeles prin sintagma „orice alt criteriu”, dar și o discriminare pe criteriul apartenenței la o anumită categorie socială (salariați din învățământ);*
- 3. efectul tratamentului este restrângerea folosinței/exercițiului unor drepturi recunoscute de lege - dreptul la muncă și dreptul la condiții de muncă satisfăcătoare și echitabile;*
- 4. tratamentul diferențiat nu este justificat obiectiv de un scop legitim;*

4.1.10. Petenta susține și că situația prezentată la pct. III, teza finală a alin. (1) de la **art. 97** instituie o nouă discriminare: de data aceasta a directorilor unităților de învățământ cu predare integrală în limbile minorităților naționale / ai unităților de învățământ cu secții de predare în limbile minorităților naționale față de ceilalți directori de unități de învățământ, având în vedere faptul că numirea lor în funcție este condiționată de consultarea organizației care reprezintă minoritatea în cauză în Parlamentul României, respectiv a grupului parlamentar al minorităților naționale, după caz. Petenta susține că există o evidentă discriminare a acestei categorii, din moment ce rezultatele concursului pentru ocuparea funcției sunt anulate de lipsa consultării organizației care reprezintă minoritatea în cauză în Parlamentul României, respectiv a grupului parlamentar al minorităților naționale. Și această măsură echivalează cu o încălcare a principiului egalității și al excluderii discriminării, garantate de art. 1 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000, republicată, cu o discriminare a respectivelor persoane, cărora le este îngrădit dreptul la muncă, fiind din nou întrunite condițiile cumulative pentru ca o faptă/prevedere să constituie discriminare, respectiv:

- 1. există un tratament diferențiat în situații analoage - ocuparea prin concurs a funcției de director; în timp ce directorii unităților de învățământ cu predare integrală în limbile minorităților naționale / ai unităților de învățământ cu secții de predare în limbile minorităților naționale sunt condiționați, în vederea ocupării funcției, ulterior concursului, de consultarea organizației care reprezintă minoritatea în cauză în Parlamentul României, respectiv a grupului parlamentar al minorităților naționale, această condiție nu există pentru celelalte categorii de directori;*
- 2. există un criteriu de discriminare conform art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000, republicată - discriminare pe criterii politice;*
- 3. efectul tratamentului este restrângerea folosinței/exercițiului unui drept recunoscut de lege - dreptul la muncă;*
- 4. tratamentul diferențiat nu este justificat obiectiv de un scop legitim.*

4.1.11. Petenta consideră că alin. (3) al **art. 146** instituie o nouă discriminare, față de faptul că ocuparea funcțiilor de conducere, de îndrumare și de control din unitățile de învățământ și inspectoratele școlare este condiționată de calitatea de membru ale corpului național de experți în management educațional. Aceasta cu atât mai mult cu cât restricția vizează „eșaloanele inferioare”, unitățile și instituțiile subordonate (unități de învățământ și inspectorate școlare), în timp ce pentru persoanele din vârful ierarhiei această restricție nu există - a se vedea în acest sens și art. 261, care la alin. (2) prevede că „funcțiile de

îndrumare și de control din inspectoratele școlare se ocupă, prin concurs, de cadre didactice din cadrul corpului național de experți", în timp ce alin. (3) dispune: „funcțiile de îndrumare și de control din Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului se ocupă prin concurs", fără a exista condiția apartenenței la corpul național de experți în management educațional. Ori, în condițiile în care persoanele care ocupă funcții de conducere, de îndrumare și control în unitățile/instituțiile subordonate Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, cu atât mai mult angajații Ministerului Educației în funcții de îndrumare și control trebuie să aparțină aceluiași corp al experților. Măsura echivalează cu o nouă încălcare a principiului egalității și al excluderii discriminării, garantate de art. 1 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000, republicată, cu o discriminare a respectivelor persoane, cărora le este îngădit dreptul la muncă, apreciind că sunt din nou întrunite condițiile cumulative pentru ca o faptă/prevedere să constituie discriminare, respectiv:

1. *există un tratament diferențiat în situații analoage - participarea la concursul pentru ocuparea unei funcții de conducere, de îndrumare și control în învățământ, permisă membrilor corpului național de experți în management educațional și nepermisă celor care nu sunt membri ai acestui corp + funcțiile de îndrumare și control din inspectoratele școlare nu pot fi ocupate decât de membri ai corpului național de experți în management educațional, în timp ce pentru persoanele care ocupă funcții de îndrumare și control în M.E.C.T.S., această condiție nu există;*
2. *există un criteriu de discriminare conform art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000, republicată - discriminare pe criteriul apartenenței la un anumit grup;*
3. *efectul tratamentului este restrângerea folosinței/exercițiului unui drept recunoscut de lege - dreptul la muncă;*
4. *tratamentul diferențiat nu este justificat obiectiv de un scop legitim.*

4.1.12. Petenta susține și că **art. 146** instituie o nouă discriminare; este vorba din nou despre discriminarea salariaților din învățământ față de celelalte categorii de lucrători, atât din sistemul bugetar, cât și din domeniul privat, textul limitând drepturile salariaților din învățământ la cele prevăzute de legislația în vigoare, Legea nr. 1/2011, regulamente specifice și contractul individual de muncă, omițând contractele colective de muncă aplicabile - unic la nivel național și unic la nivel de ramură învățământ - a căror obligativitate este consacrată atât de legislația internă [Legea nr. 130/1996 privind contractul colectiv de muncă, republicată, cu modificările și completările ulterioare și art. 41 alin. (5) din Constituția României], cât și de cea internațională (acte ratificate de România sau la care România este parte). Petenta susține că măsura echivalează cu o nouă încălcare a principiului egalității și al excluderii discriminării, garantate de art. 1 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000, republicată, cu o discriminare a salariaților din învățământ, cărora le sunt îngădite dreptul la muncă, dreptul la condiții de muncă satisfăcătoare și echitabile și dreptul la remunerație echitabilă și satisfăcătoare - acestea din urmă făcând obiectul clauzelor contractelor colective de muncă. Astfel, petenta consideră că sunt din nou întrunite condițiile cumulative pentru ca o faptă/prevedere să constituie discriminare, respectiv:

1. *există un tratament diferențiat în situații analoage - atât salariații din învățământ, cât și cei din celelalte domenii de activitate au o serie de drepturi și obligații reglementate de acte normative și contractul individual de muncă; însă, spre deosebire de restul salariaților din România, pentru cei din învățământ nu este instituit și dreptul de a beneficia de prevederile contractelor colective de muncă aplicabile;*
2. *există un criteriu de discriminare conform art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000, republicată - poate fi luat în considerare ceea ce legiuitorul a înțeles prin sintagma*

„orice alt criteriu”, dar și o discriminare pe criteriul apartenenței la o anumită categorie socială (salariați din învățământ);

3. *efectul tratamentului este restrângerea folosinței/exercițiului unor drepturi recunoscute de lege - dreptul la muncă, dreptul, la condiții de muncă satisfăcătoare și echitabile și dreptul la remunerație echitabilă și satisfăcătoare;*
4. *tratamentul diferențiat nu este justificat obiectiv de un scop legitim.*

4.1.13. Petenta susține că și alin. (3) al art. 273 instituie o nouă discriminare, din nou a salariaților din învățământ față de celelalte categorii de lucrători, atât din sistemul bugetar, cât și din domeniul privat, având în vedere că, după ce, la alin. (2), este recunoscut dreptul acestora de a face parte din organizații sindicale, profesionale și culturale, la alin. (3) este reglementat exclusiv dreptul de a exprima liber în spațiul școlar doar opinii profesionale, nu și sindicale. În aceste condiții, este evident că salariații din învățământ, prin acest text, Legea nr. 1/2011, sunt supuși din nou discriminării, prin imposibilitatea de a exprima liber opinii sindicale la locul de muncă. Petenta subliniază faptul că spațiul școlar reprezintă locul de muncă al membrilor de sindicat salariați din învățământ, locul unde sunt și sediile sindicatelor și unde conducerile au obligația de a pune la dispoziție logistica necesară desfășurării activității sindicale și de a permite derularea de activități cu acest caracter - conform contractului colectiv de muncă și Legii sindicatelor nr. 54/2003. În consecință, imposibilitatea de a exprima liber opinii sindicale la locul de muncă reprezintă o atingere adusă dreptului la libertatea de opinie și de exprimare și dreptului la libertatea de întrunire, dar și lezarea dreptului de a înființa și de a face parte dintr-un sindicat (deoarece calitatea de membru presupune inclusiv participarea la acțiuni cu caracter sindical, indiferent de locul în care se desfășoară acestea). În plus, textul constituie și o negare a dreptului la grevă, consacrat de art. 43 din Constituția României, în condițiile în care greva, prin definiție, se desfășoară la locul de muncă, fiind organizată de cele mai multe ori din inițiativa organizațiilor sindicale. În egală măsură, alin. (3) al art. 273 echivalează și cu negarea libertății de exprimare, drept fundamental instituit de Constituția la art. 30; potrivit alin. (1) al art. 30, libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile - ori tocmai libertatea de exprimare a opiniilor sindicale este îngădită de textul Legii Educației Naționale.

4.1.14. Prevederea echivalează cu o nouă încălcare a principiului egalității și al excluderii discriminării, garantate de art. 1 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000, republicată, cu o discriminare a salariaților din învățământ în raport cu ceilalți salariați din România, cărora le sunt îngrădite dreptul la libertatea de opinie și de exprimare, dreptul la libertatea de întrunire, dreptul la grevă și dreptul de a înființa și de a face parte dintr-un sindicat, fiind din nou întrunite condițiile cumulative pentru ca o faptă/prevedere să constituie discriminare, respectiv:

1. există un tratament diferențiat în situații analoage - atât salariații din învățământ, cât și cei din celelalte domenii de activitate au o serie de drepturi și obligații reglementate de acte normative și de Constituția României; însă, spre deosebire de restul salariaților din România, pentru cei din învățământ nu este reglementat dreptul de a exprima opinii sindicale la locul de muncă;

2. există un criteriu de discriminare conform art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000, republicată - poate fi luat în considerare ceea ce legiuitorul a înțeles prin sintagma „orice alt criteriu”, dar și o discriminare pe criteriul apartenenței la o anumită categorie socială (salariați din învățământ);

3. efectul tratamentului este restrângerea folosinței/exercițiului unor drepturi recunoscute de lege - dreptul la libertatea de opinie și de exprimare, dreptul la grevă;

dreptul la libertatea de întrunire și dreptul de a înființa și de a face parte dintr-un sindicat;

4. *tratamentul diferențiat nu este justificat obiectiv de un scop legitim.*

4.1.15. Petenta consideră discriminatorii și prevederile art. 276, de data aceasta între diferitele categorii de salariați din învățământ, în funcție de tipul de unitate în care sunt angajați. Astfel, în timp ce personalul didactic din unitățile conexe care nu dispune de locuință în localitatea unde are postul beneficiază de decontarea cheltuielilor de transport, personalul didactic din restul unităților de învățământ preuniversitar nu beneficiază de acest drept. Și aceasta în condițiile în care dreptul respectiv a fost reglementat pentru personalul didactic din învățământul preuniversitar prin art. 104 alin. (3) din Legea nr. 128/1997 privind Statutul personalului didactic, abrogată însă odată cu intrarea în vigoare a Legii Educației Naționale nr. 1/2011. Se încalcă astfel și principiul drepturilor câștigate, consacrat de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, care a arătat că: „dacă prestațiile acordate în temeiul regulamentului vechi sunt mai favorabile decât cele plătite în conformitate cu regulamentul nou, acestea nu trebuie să fie reduse” (a se vedea în acest sens Cauzele Saieva v Caisse de compensation des allocations familiales - 32/76 și Mário Viva v Fonds National de Retrăite des Ouvriers Mineurs - 83/87); același principiu este expres stipulat în practica judiciară a CEDO, care în mod consecvent a dat câștig de cauză subiecților de drept afectați din punct de vedere al drepturilor bănești prin acte normative adoptate ulterior. Sunt de menționat în sprijinul celor afirmate și Deciziile Curții Constituționale nr. 375/2005, nr. 57/2006 și nr. 120/2007, prin care, în părțile relevante, se arată că noile reglementări nu pot fi aplicate cu efecte retroactive, dispunând numai pentru viitor, tară a aduce atingere drepturilor legal câștigate anterior. În aceste condiții, este evident că personalul didactic din unitățile de învățământ preuniversitar, care nu dispune de locuință în localitatea unde își are postul, este supus din nou discriminării, prin imposibilitatea de a beneficia de decontarea cheltuielilor de navetă. În consecință, prevederea de la art. 276 echivalează cu o nouă încălcare a principiului egalității și al excluderii discriminării, garantate de art. 1 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000, republicată, cu o discriminare a salariaților din învățământ în raport cu ceilalți salariați din România, cărora le sunt îngrădite îngrădite dreptul la muncă și dreptul la condiții de muncă satisfăcătoare și echitabile.

4.1.16. Astfel, petenta apreciază că sunt din nou întrunite condițiile cumulative pentru ca o faptă/prevedere să constituie discriminare, respectiv:

1. *există un tratament diferențiat în situații analoage - avem personal didactic în unitățile conexe și în unitățile de învățământ preuniversitar care nu dispune de locuință în localitatea unde are postul; dacă însă personalul din prima categorie beneficiază de*

decontarea cheltuielilor de transport la și de la locul de muncă, personalul didactic din a doua categorie nu are acest drept;

2. *există un criteriu de discriminare conform art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000, republicată - poate fi luat în considerare ceea ce legiuitorul a înțeles prin sintagma „orice alt criteriu”, dar și o discriminare pe criteriul apartenenței la o anumită categorie socială (personal didactic din unități de învățământ);*

3. *efectul tratamentului este restrângerea folosinței/exercițiului unor drepturi recunoscute de lege - dreptul la muncă și dreptul la condiții de muncă satisfăcătoare și echitabile;*

4. *tratamentul diferențiat nu este justificat obiectiv de un scop legitim.*

4.1.17. Petenta susține că dispozițiile lit, b) și d) ale alin. (4) al art. 280 sunt și ele discriminatorii, prevăzându-se expres că, la cercetarea abaterilor prezumate săvârșite de personalul de conducere al unităților de învățământ preuniversitar și al inspectoratelor

școlare, din comisia de cercetare pot face parte doar reprezentanții ai salariaților, iar nu și ai organizației sindicale al cărei membru este persoana cercetată. În condițiile în care, pentru celelalte categorii de personal, din comisia de cercetare a abaterii prezumate face parte în primul rând reprezentantul organizației sindicale al cărei membru este cel cercetat și, doar în măsura în care persoana cercetată nu are calitatea de membru de sindicat, participă un reprezentant al salariaților, este evident că personalul de conducere din învățământul preuniversitar este discriminat în raport de personalul didactic de predare, de îndrumare și de control.

4.1.18. Autorii Legii nr. 1/2011 pleacă de la premisa că personalul de conducerea nu poate avea și calitatea de membru de sindicat, ceea ce este fals - interdicția de la art. 4 din Legea nr.54/2003 vizează constituirea de organizații sindicale ale persoanelor cu funcții de conducere, nu apartenența persoanelor ce dețin funcții de conducere la un sindicat. Este astfel încălcat atât dreptul persoanei de a face parte dintr-un sindicat, cât și dreptul la apărare al celui cercetat, consacrat atât de art. 267 alin. (4) din Codul muncii („*în cursul cercetării disciplinare prealabile salariatul are dreptul să formuleze și să susțină toate apărările în favoarea sa și să ofere persoanei împuternicite să realizeze cercetarea toate probele și motivațiile pe care le consideră necesare, precum și dreptul să fie asistat, la cererea sa, de către un reprezentant al sindicatului al cărui membru este*”), cât și de art. 24 din Constituția României, dar și de actele internaționale în materie, ratificate de România sau la care România este parte. Este deci evident că prevederile de la art. 280 alin. (4) lit. b) și d) din Legea nr. 1/2011 echivalează cu noi încălcări ale principiului egalității și al excluderii discriminării, garantate de art. 1 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000, republicată, cu o discriminare a personalului de conducere în raport cu personalul didactic de predare, de îndrumare și de control, căruia îi sunt îngrădite dreptul de a face parte dintr-un sindicat și dreptul la apărare.

4.1.19. Petenta apreciază că sunt din nou întrunite condițiile cumulative pentru ca o faptă/prevedere să constituie discriminare, respectiv:

1. *există un tratament diferențiat în situații analoage - deși este vorba despre cercetarea unei prezumate abateri disciplinare, comisia de cercetare are componență diferită în raport de funcția ocupată de persoana cercetată; dacă însă personalul didactic cu funcție de execuție, de îndrumare și control poate „beneficia” de reprezentarea propriei organizații sindicale în comisia de cercetare, nu același drept îl are personalul didactic cu funcție de conducere;*
2. *există un criteriu de discriminare conform art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000, republicată - poate fi luat în considerare ceea ce legiuitorul a înțeles prin sintagma „orice alt criteriu”, dar și o discriminare pe criteriul apartenenței la o anumită categorie (personal de conducere);*
3. *efectul tratamentului este restrângerea folosinței/exercițiului unor drepturi recunoscute de lege - dreptul de a face parte dintr-un sindicat și dreptul la apărare;*
4. *tratamentul diferențiat nu este justificat obiectiv de un scop legitim.*

4.1.20. Petenta susține că teza finală a **art. 283** instituie o nouă discriminare a salariaților din învățământ față de celelalte categorii de lucrători, atât din sistemul bugetar, cât și din domeniul privat. Aceasta deoarece textul reintroduce o noțiune care nu mai există de peste 7 ani în domeniul legislației muncii din România - decizia de imputare. Trecând peste evidenta imposibilitate de aplicare a textului, în absența unor norme clare care să definească noțiunea, modalitatea și condițiile de emiteră a respectivei decizii, prevederea este și discriminatorie, în condițiile în care este anulată pentru personalul didactic protecția general valabilă oferită de Codul muncii pentru toate celelalte categorii de angajați, din sistemul de stat și privat: reținerile cu titlu de daune cauzate angajatorului nu pot fi efectuate decât dacă datoria salariatului este scadentă, lichidă și exigibilă și a fost

constatată ca atare printr-o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă - art. 164 alin. (2). Practic, în condițiile în care, în cazul personalului didactic, reținerile din salariu se fac în absența unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, în baza deciziei de imputare emise de angajator, apare o nouă discriminare a personalului didactic în raport de restul salariaților din sistemul de stat și privat, în cazul cărora reținerile din salariu nu se pot face decât în baza hotărârii judecătorești. Astfel, petenta susține că măsura echivalează cu o nouă încălcare a principiului egalității și al excluderii discriminării, garantate de art. 1 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000, republicată, cu o discriminare a salariaților din învățământ, cărora le sunt îngrădite dreptul la muncă și dreptul la condiții de muncă satisfăcătoare și echitabile, apreciind că sunt din nou întrunite condițiile cumulative pentru ca o faptă/prevedere să constituie discriminare, respectiv:

1. există un tratament diferențiat în situații analoage - aceeași situație de angajare a răspunderii patrimoniale a salariatului, cu deosebirea esențială că, în timp ce pentru restul salariaților din sistemul de stat și privat această răspundere presupune și existența unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, în timp ce pentru personalul didactic este suficientă decizia de imputare emisă unilateral de angajator;
2. există un criteriu de discriminare conform art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000, republicată - din nou poate fi luat în considerare ceea ce legiuitorul a înțeles prin sintagma „orice alt criteriu”, dar și o discriminare pe criteriul apartenenței la o anumită categorie socială (salariați din învățământ);
3. efectul tratamentului este restrângerea folosinței/exercițiului unor drepturi recunoscute de lege - dreptul la muncă și dreptul la condiții de muncă satisfăcătoare și echitabile;
4. tratamentul diferențiat nu este justificat obiectiv de un scop legitim.

4.1.21. În ceea ce privește **art. 316**, petenta consideră că, prin absența unei dispoziții similare celei de la art. 316 pentru personalul didactic din învățământul preuniversitar, se instituie o nouă discriminare: de data aceasta între personalul didactic din învățământul preuniversitar și personalul didactic din învățământul superior. Astfel, în timp ce pentru personalul didactic din învățământul superior este reglementată instituția reabilitării, personalul didactic din învățământul preuniversitar nu beneficiază de acest drept. Și aceasta în condițiile în care dreptul respectiv a fost reglementat, la modul general, atât pentru personalul didactic din învățământul preuniversitar, cât și pentru personalul didactic din învățământul superior, prin art. 124 din Legea nr. 128/1997 privind Statutul personalului didactic, abrogată însă odată cu intrarea în vigoare a Legii Educației Naționale nr. 1/2011. Se încalcă astfel, din nou, principiul drepturilor câștigate, consacrat de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, Curtea Europeană a Drepturilor Omului și Curtea Constituțională (astfel cum este dezvoltat deja la pct. VII din sesizare). În aceste condiții, este evident că personalul didactic din învățământul preuniversitar, care a fost sancționat, dar nu a mai săvârșit nicio abatere disciplinară timp de 1 an de la aplicarea sancțiunii, este supus discriminării, prin imposibilitatea de a beneficia de reabilitare, cu toate consecințele prevăzute de textul legii - ridicarea și radierea sancțiunii.

4.1.22. În consecință, prevederea de la art. 316 echivalează cu o nouă încălcare a principiului egalității și al excluderii discriminării, garantate de art. 1 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000, republicată, cu o discriminare a personalului didactic din învățământul preuniversitar în raport cu personalul didactic din învățământul superior, fiindu-i îngrădite dreptul la muncă și dreptul la condiții de muncă satisfăcătoare și echitabile.

4.1.23. Astfel, petenta apreciază că sunt din nou întrunite condițiile cumulative pentru ca o faptă/prevedere să constituie discriminare, respectiv:

1. există un tratament diferențiat în situații analoage - avem personal didactic care a fost sancționat, dar nu a mai săvârșit nicio abatere disciplinară timp de 1 an

- de la aplicarea sancțiunii; dacă însă personalul didactic din învățământul superior beneficiază de ridicarea și radierea sancțiunii la împlinirea termenului de 1 an, personalul didactic din învățământul preuniversitar nu are acest drept;
2. există un criteriu de discriminare conform art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000, republicată - poate fi luat în considerare ceea ce legiuitorul a înțeles prin sintagma „orice alt criteriu”, dar și o discriminare pe criteriul apartenenței la o anumită categorie socială (personal didactic din învățământul preuniversitar);
 3. efectul tratamentului este restrângerea folosinței/exercițiului unor drepturi recunoscute de lege - dreptul la muncă și dreptul la condiții de muncă satisfăcătoare și echitabile;
 4. tratamentul diferențiat nu este justificat obiectiv de un scop legitim.

Sustinerile părților reclamate

Sustinerile Guvernului României (Secretariatul General al Guvernului)

4.2.1. Față de *excepția necompetenței materiale a Consiliului*, invocată din oficiu, partea reclamată se pronunță în sensul că aceasta este întemeiată potrivit dispozițiilor art. 19 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată și potrivit prevederilor art. 2, alin. (1), lit. d) și g) din H.G. nr. 1194/2001 privind organizarea și funcționarea C.N.C.D., cu modificările și completările ulterioare, activitatea C.N.C.D. are la bază colaborarea cu autoritățile publice competente, în vederea armonizării legislației naționale cu normele internaționale, pe baza unui dialog.

4.2.2. Partea reclamată consideră că C.N.C.D. nu se poate subroga în drepturi altor autorități sau instituții publice și să cenzureze, din punct de vedere al legalității, activitatea acestora.

4.2.3. Partea reclamată menționează că cenzurarea actelor normative, în funcție de natura lor (legi, ordonanțe și hotărâri de guvern) revine în competența exclusivă fie a Curții Constituționale, prin exercitarea de către aceasta a controlului a priori sau a posteriori (în condițiile art.146 din Constituție, republicată), fie a instanțelor judecătorești (art. 126 din Constituție, republicată).

4.2.4. Partea reclamată concluzionează că soluționarea sesizării formulate de petentă nu este de competența materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Sustinerile Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (Direcția Generală Juridică)

4.3.1. În punctul de vedere exprimat de către Direcția Generală Juridică din cadrul ministerului se arată că partea reclamată *susține excepția necompetenței materiale a Consiliului*, invocată din oficiu.

4.3.2. Partea reclamată consideră că nu Consiliul are competența materială de a cenzura dispoziții legale. Mai mult, Consiliul nu este investit cu putere

legislativă, astfel încât să poată înlătura sau substitui prevederi cuprinse în legile adoptate de Parlament.

4.3.3. Partea reclamată solicită Consiliului să admită excepția invocată și să respingă plângerea formulată de petentă cu privire la prevederile Legii nr. 1/2011, Legea educației naționale.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Colegiul director arată faptul că, raportat la aspectele semnalate de petentă, a invocat din oficiu, *excepția necompetenței materiale* a sa, potrivit Deciziei nr. 997/2008 a Curții Constituționale.

5.2. În notele scrise formulate de petentă, aceasta solicită respingerea excepției invocate din oficiu de către Consiliu apreciind că soluționarea sesizării este de competența materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Petenta solicită admiterea sesizării astfel cum a fost formulată.

5.3. Părțile reclamate consideră invocarea excepției necompetenței materiale a Consiliului ca fiind întemeiată și arată că, în speță, competența revine fie Curții Constituționale, fie instanței de judecată.

5.4. Colegiul director apreciază că, potrivit dispozițiilor legale, dispunerea unei soluții pe fond în cazul semnalat de petentă nu este de competența materială a Consiliului. În ceea ce privește procesul legislativ, astfel cum s-a susținut în jurisprudența C.N.C.D. (de exemplu Hotărârea nr. 310 din 14. 05. 2008, Hotărârea nr. 430 din 22.07.2008, Hotărârea nr. 433 din 30. 07.2008 și altele), Colegiul director este de părere că adoptarea sau modificarea unor acte normative nu poate fi asimilată unui comportament, în sensul prevederilor O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată. Drept urmare, adoptarea, modificarea, completarea ori abrogarea unor acte normative nu poate atrage după sine o eventuală răspundere contravențională.

5.5. Consiliul nu analizează modul de stabilire sui generis a unor drepturi în favoarea unor persoane sau categorii de persoane ori categorii profesionale în mod diferit față de alte persoane ori categorii, precum nici nereglementarea de către legiuitor a unor aspecte care țin de statutul unor persoane sau categorii de persoane. Din acest punct de vedere, examinarea soluțiilor legislative alese de către legiuitor și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României, revine Curții Constituționale.

5.6. În acest sens s-a pronunțat Curtea Constituțională prin Decizia nr. 997 din 7 octombrie 2008 statuând că, dacă s-ar admite că, pe calea controlului jurisdicțional întemeiat pe art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unor norme legale, hotărârea Consiliului ar putea avea ca efect încetarea aplicabilității acestor dispoziții și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, care nu se referă la persoana sau grupul social discriminate. Într-o atare împrejurare, se pune în discuție legitimitatea acestui organ de a interfera în competențele legislativului, dar și în competențele Curții Constituționale.

5.7. Mai mult decât atât, nici Curtea Constituțională nu are competența de a se pronunța asupra lipsei unei reglementări, stabilind constant în jurisprudența sa că „nu are dreptul de a impune legiuitorului introducerea în textul legii în vigoare a

unei alte dispoziții decât cele existente în cuprinsul acesteia.” Cu atât mai puțin, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nu poate avea competența de a recomanda ori impune, sub sancțiune, adoptarea sau modificarea unui act normativ sau a unor dispoziții legale. În acest sens s-au pronunțat și instanțele de judecată.

5.8. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nu se poate subroga în drepturile altor autorități sau instituții publice și să cenzureze, din punct de vedere al legalității, activitatea acestora ori să oblige pe acestea la inițierea/aprobarea sau dimpotrivă a unor norme legale, în speță, în domeniul educației, astfel cum a solicitat petenta.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu **unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. admiterea excepției de necompetență materială a C.N.C.D., invocată din oficiu, în baza Deciziei Curții Constituționale nr. 997 din 2008;
2. clasarea dosarului;
3. se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

GERGELY DEZIDERIU – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

POP IOANA – Membru

VLAȘ CLAUDIA SORINA - Membru

Hotărâre redactată de C.V. și A.S.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

